

комерції в Україні хоча і зростає рік від року, але є порівняно невеликим, а сума одноразової покупки-онлайн зазвичай має низьку вартість.

Список використаної літератури:

1. Orna Rabinovich-Einy, Ethan Katsh Reshaping Boundaries in an Online Dispute Resolution Environment. *International Journal of Online Dispute Resolution*. 2014. No (1) 1. С. 6. URL: http://www.international-odr.com/documenten/ijodr_2014_01_01.pdf
2. Здрок О. Н. Перспективы развития процедур онлайн урегулирования споров в международном и национальном судопроизводстве. *Использование элементов электронного правосудия в деятельности Экономического Суда СНГ и национальных судов* : матер. Междунар. научно-практ. конф. / Экономический Суд СНГ. Минск, 2017. С. 60. URL: http://sudsng.org/download_files/publication/2017/conf_2017_2.pdf
3. Див. текст: Regulation (EU) No 524/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on online dispute resolution for consumer disputes and amending Regulation (EC) No 2006/2004 and Directive 2009/22/EC (Regulation on consumer ODR). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32013R0524>
4. Belmed: votre partenaire en règlement alternatif de litiges. URL: <https://economie.fgov.be/fr/themes/line/belmed-mediation-en-ligne/belmed-votre-partenaire-en>
5. About The CMC. URL: <https://civilmediation.org/>
6. Ebay Disputes Resolution Center. URL: <https://resolutioncenter.ebay.com/ua/en-us>
7. Dispute resolution process. URL: <https://www.paypal.com/us/webapps/mpp/security/seller-dispute-resolution>. Докладніше про процедуру див. за посиланням. URL: <https://www.paypal.com/us/brc/article/understanding-disputes>; Resolving a dispute with your seller. URL: <https://www.paypal.com/hk/webapps/mpp/buyer-dispute-resolution>
8. AliExpress Case Management. URL: https://www.aliexpress.com/buyerprotection/how_do_I_make_a_file_claim.html
9. Is There a Future for Online Dispute Resolution for Lawyers? URL: <https://www.lawsitesblog.com>

Андронов Ігор Володимирович

д.ю.н., доцент, професор кафедри цивільного процесу

Національного університету «Одеська юридична академія»,

Андропова Вікторія Артурівна

к.ю.н., доцент кафедри трудового права та права соціального забезпечення

Національного університету «Одеська юридична академія»

КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ У ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТІВ-МЕДІАТОРІВ

Назва професії медіатора походить від латинського слова mediator, що в перекладі означає «посередник». Незважаючи на відсутність в Україні закону про медіацію, дана професія набула значного поширення. Можливість вирішення

спору без використання обтяжливих судових процедур, що вимагають значних витрат грошових коштів та часу, є доволі привабливим варіантом для багатьох. Медіатор може допомогти досягнути консенсусу або принаймні знайти компромісне рішення, яке хоча б частково задовольнить обидві сторони конфлікту та збереже партнерські відносини між ними.

Водночас відсутність правового регулювання медіаційної діяльності в Україні означає відсутність жодних законодавчих вимог до осіб, які надають такі послуги, та будь-яких стандартів діяльності медіаторів. Будь-яка особа, яка прослухала Інтернет-курс підготовки медіатора, незалежно від його якості та тривалості, й отримала сертифікат, свідоцтво чи інший документ невстановленого зразка, може спокійно виходити на ринок та пропонувати свої послуги як медіатор.

За таких умов доволі вигідно з маркетингової точки зору виглядають послуги адвокатів-медіаторів. Адже адвокат - це фахівець у сфері права, який має вищу юридичну освіту, має досвід участі в переговорах та використанні різноманітних юридичних засобів врегулювання спорів та безліч інших переваг. У зв'язку з цим в юридичних джерелах неодноразово наголошувалося на доцільності надання права займатися медіаційною діяльністю саме адвокатам [1, с. 26; 2, с. 125]. В адвокатському середовищі також існує переважно позитивне ставлення до можливості адвоката бути медіатором [3; 4], адже у нормах чинного законодавства України наразі відсутні будь-які заборони чи обмеження для адвокатів щодо надання медіаційних послуг. Такий підхід практиків цілком зрозумілий, адже, на перший погляд, він дає можливість розширити коло засобів, якими адвокат може скористатися для захисту інтересів своїх клієнтів.

Утім при більш прискіпливому аналізі суміщення однією особою функцій адвоката і медіатора в процесі врегулювання юридичного спору видається доволі сумнівним варіантом з огляду на існування конфлікту інтересів, суперечностей між тими завданнями, які фахівець виконує як адвокат і як медіатор.

Відповідно до ч. 1 ст. 26 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську

діяльність» адвокатська діяльність здійснюється на підставі договору про надання правової допомоги [5].

Відповідно до ч. 2 ст. 9 Правил адвокатської етики адвокат без письмового погодження з клієнтами, щодо яких виник конфлікт інтересів, не може представляти або захищати одночасно двох або більше клієнтів, інтереси яких є взаємно суперечливими, або вірогідно можуть стати суперечливими, а також за таких обставин надавати їм професійну правничу (правову) допомогу [6]. Умови прийняття доручення на здійснення посередництва між клієнтами передбачені ст. 21 Правил адвокатської етики.

Відповідно до ч. 2 ст. 27 Правил адвокатської етики при виконанні доручення адвокат зобов'язаний використати всі розумно необхідні і доступні йому законні засоби для надання ефективної професійної правничої (правової) допомоги клієнту, здійснення його захисту або представництва [6].

Отже будучи адвокатом-медіатором, така особа повинна укласти договір про надання правової допомоги з обома сторонами конфлікту, адже медіаційні послуги надаються одночасно двом сторонам конфлікту зі збереженням вимог незалежності та безсторонності. Про таку безсторонність не може йтися, якщо адвокат уклав договір лише з однією стороною спору, будучи зобов'язаною лише перед нею. В такому випадку мають місце звичайні переговори, які не можна назвати медіацією. При цьому адвокат може враховувати інтереси іншої сторони конфлікту, навіть намагатися добитись примирення, проте справжньої безсторонності, яка властива для медіатора, адвокат не матиме.

За умов, коли адвокат укладає договір про надання правової допомоги з обома сторонами спору за їх взаємної згоди, такий адвокат обмежений самою лише медіацією. Якщо в результаті проведення медіаційних процедур згоди між сторонами спору добитися не вдасться, адвокат буде позбавлений можливості використовувати «всі розумно необхідні і доступні йому законні засоби для надання ефективної професійної правничої (правової) допомоги клієнту», оскільки не зможе встати в суді на сторону одного свого клієнта проти іншого.

Такий адвокат перетворюється на звичайного медіатора з юридичним фахом, оскільки не може надавати цим клієнтам інші, окрім медіаційних, адвокатські послуги.

Тобто, якщо процедура примирення здійснюється адвокатом на підставі договору про надання правової допомоги, укладеного лише з однією зі сторін спору, він є адвокатом, але не медіатором, якщо ж договір про надання правової допомоги укладається адвокатом з двома сторонами спору за їх взаємної згоди, він, фактично, є медіатором, але не адвокатом.

Таким чином, оптимальною моделлю застосування медіаційних послуг у діяльності адвоката є співпраця адвоката та професійного медіатора. Якщо в процесі надання правової допомоги адвокат вбачає можливість проведення медіації, він може порекомендувати клієнту звернутися разом з іншою стороною спору до медіатора, з яким співпрацює даний адвокат. Тоді в разі, якщо медіаційна процедура завершилася позитивно, для юридичного оформлення досягнутих домовленостей сторони можуть знову повернутися до адвоката. Якщо ж досягти згоди мирним шляхом не вдалося, адвокат не буде позбавлений можливості використовувати будь-які інші юридичні засоби для захисту прав та інтересів свого клієнта.

Список використаної літератури:

1. Єфіменко М.Ю. Роль адвоката у процесі медіації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Юриспруденція*. 2015. № 13. Т. 2. С. 25-27.
2. Слива Л.В. Роль адвоката у вирішенні спорів, що виникають з адміністративних правовідносин у процесі медіації. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Юридичні науки*. 2018. Вип. 4. Т. 2. С. 121-126.
3. Поліщук В., Гретченко Л. Що адвокату потрібно знати про медіацію? URL: <https://www.hsa.org.ua/blog/shho-advokatu-potribno-znaty-pro-mediatsiyu/>.
4. Горецький О. Адвокат-медіатор: коли виникає конфлікт інтересів? *Юридична газета*. 2020. № 9. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/mizhnarodniy-arbitrazh-ta-adr/advokatmediator-koli-vinikae-konflikt-interesiv.html>.
5. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI. *Відомості Верховної Ради*. 2013. № 27. Ст. 282.

6. Правила адвокатської етики: затвержені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України від 09.06.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#n4>.

Гусаров Костянтин Володимирович

докт. юрид. наук, професор, завідувач кафедри цивільного процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, член-кореспондент Національної академії правових наук України

ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ ПРАВНИЧОЇ ДОПОМОГИ НЕПОВНОЛІТНІМ ПРИ РОЗГЛЯДІ ЦИВІЛЬНИХ СПРАВ СУДОМ

Забезпечення механізмів реалізації альтернативних способів вирішення цивільних справ нерозривно пов'язане із забезпеченням реалізації заінтересованими особами наданих їм процесуальних прав, зокрема права на правничу допомогу. Судова практика зіткнулась з проблемою визначення можливості надання такої допомоги неповнолітній особі адвокатом [1]. Не зважаючи на виникнення такого спірного питання при розгляді цивільної справи судом цивільної юрисдикції, її не вирішення може призвести до порушення права на отримання професійної правничої допомоги суб'єктом матеріальних правовідносин при альтернативних способах вирішення цивільних справ. З огляду на зміст вказаної вище судової справи, виникає питання про можливі колізії між нормами національного права. Разом з цим, мова іде про доступ до суду неповнолітніх осіб в контексті звернення до суду із заявою про видачу обмежувального припису, враховуючи норми міжнародних нормативно-правових актів, учасником яких є Україна.

Наскільки можна зробити висновки із змісту ухвали, до суду із заявою про видачу обмежувального припису звернувся адвокат як представник неповнолітньої особи в інтересах останньої. В якості представника від діяв і в подальшому, підтвердивши свої повноваження ордером. Цивільні справи про видачу і продовження обмежувального припису розглядаються за правилами окремого провадження цивільного судочинства, що отримало науковий розвиток в одному з наукових досліджень В.В. Комарова [2]. У зв'язку із дослідженням